Kerkblad van de Protestantse Gemeente Nijmegen / Landwijk

Over & Weer

Jaargang 46
nummer 8
november 2026

Hypostatische Triniteit (...wát zegt u ?!)

Allemaal zullen we wel hebben gehoord van de Drie-eenheid: Vader, Zoon en Heilige Geest. In de theologie gebruiken we vaak de internationale term Triniteit. Het zijn drie personen die, zoals lied 405 het zingt, 'één in wezen zijt'. En of dat met een meervoud ('zijn') of met een enkelvoud ('zijt') moet worden geschreven, is meteen een soort vraag. Want God was toch één, hoe kan Hij dan uit drie bestaan? Hoe, maar ook: waarom eigenlijk?
Net als iedereen ben ik van jongs af aan vertrouwd met de term, maar eerlijk gezegd heb ik het nooit echt goed kunnen snappen. Het is zo'n vraag die al jaren- en jarenlang in mijn achterhoofd blijft hangen en waar ik bij gelegenheid wat grip op probeer te krijgen. Daarmee is het een zoektocht die ook na jaren nog spannend en interessant kan blijven. En die ook verdieping kan geven en in de aankomende adventstijd relevant is: we bereiden ons voor op het feest van de geboorte van Christus, en dat is een centraal aspect van de Triniteit.

Ooit dacht ik snel klaar te zijn met de Triniteit. Met name het 'Zoonschap' van Jezus leek me uitgesloten. Dat Jezus als zoon van een timmerman was opgeklommen tot aansprekende rabbi die aandacht en volgelingen trok; dat kon ik nog wel geloven. Maar dat Hij 'Zoon van God' was; hoe zou ik dat moeten begrijpen? De verklaringen die daar doorgaans voor worden gegeven (zoals de maagdelijke geboorte) leken mij vooral ongeloofwaardige mythen uit de oude doos.
De Bijbelse grondslag voor het idee van de Triniteit is daarbij ook nogal dun. Nergens wordt het begrip genoemd. Zowel 'Vader' als 'Zoon' als 'Heilige Geest' zijn begrippen die veelvuldig in de Bijbel voorkomen, maar slechts één keer in combinatie. In Mattheüs staat het zogeheten doopbevel: 'Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest' (Mtt 28:19), maar de opvatting dat die drie 'één in wezen zijt' staat er daar niet bij. En dat is precies waar het om moet gaan.

De Triniteit is in feite een theologische constructie uit de 4e eeuw, die is vastgesteld op het Concilie van Nicea (325) en aangevuld op het Concilie van Constantinopel (381). In die zin is het 'bedacht' maar daarmee bepaald niet betekenisloos, zoals ik inmiddels overtuigd ben. Op die vroege concilies werd een theologische strijd uitgevochten die bekend is komen te staan als de Ariaanse Strijd; genoemd naar de aanjager Arius (±252 - ±336) die uiteindelijk het onderspit heeft moeten delven. Héél kort ging het erom of de genade van God een verdienste was (de positie van Arius) of dat het genade was (de positie die officieel is geworden). Maar dat is slechts een uiterst versimpelde voorstelling van zaken.
In de loop van de jaren heeft de notie van de Triniteit mij steeds weer beziggehouden en ben ik er, onverwacht genoeg, een groot fan van geworden.

Belangrijk is voor mij daarbij de zogeheten 'vleeswording': God die niet buiten de tijd en de geschiedenis blijft staan, maar deel wordt van de schepping. En daarbij, volgens Paulus, de gelijkenis met God aflegt om de gestalte aan van een dienaar aan te nemen. 'Hij werd gelijk aan de mensen, en als mens verschenen' (Fil 2:7). De menselijkheid van Jezus staat dan niet tegenover de goddelijkheid, maar wordt er deel van. En dan kunnen wij er, als we ons door de Geest van God laten leiden, wellicht óók deel van worden.
Dat laatste kan in onze oren nogal aanmatigend klinken, maar in de Oosters-orthodoxe theologie is dit een vrome gedachte. 'Theosis,' wordt het genoemd, het griekse woord voor eenwording met God.

Kort geleden heb ik in een studieverlof me beziggehouden met de Grieks-orthodoxe theoloog Ioannis Zizioulas en diens boek 'Gemeenschap en andersheid' bespreekt diepgaand de technische discussie rond de Triniteit. Bepaald geen gesneden koek allemaal, maar heerlijk om er eens goed in te duiken. En eindelijk heb ik het gevoel dat ik een beetje begin te begrijpen waar het om ging. Met name het begrip 'hypostase' (wát zegt u?) begin ik te begrijpen. Het is een term die ik van de tentamens kerkgeschiedenis wel kende, maar nooit heb gesnapt. Bij Zizioulas las ik dat het gaat om de onderlinge relatie tussen de personen in de Triniteit. Het gaat niet om een natuurlijke, zeg maar 'objectieve' verhouding, maar om de onderlinge liefde die op geen enkele manier gedwongen of vereist is. En die maakt dat de personen van elkaar afhankelijk zijn: de Zoon is alleen in verhouding tot de Vader te begrijpen. Zoals ook voor ons mensen de verhouding tot onze ouders, partners, vrienden, etc van bepalend belang zijn.
Maar als de Zoon van de verhouding tot de Vader afhankelijk is, zou dat dan niet ook andersom gelden? Zizioulas, die ook metropoliet van Pergamon was, gaat zover niet. Maar kun je niet alléén van 'Vader' spreken als er ook een 'Zoon' is? En kun je dan niet alléén van 'Schepper' spreken als er een 'schepping' is? Is in het verlangde van de Triniteit niet meteen onze relatie tot God in het geding? En was dat in feite niet altijd het geval? En is dat de reden waarom de theologie er al eeuwen- en eeuwenlang over debatteert? En dat het begrip weer op kan duiken, ook als je dacht het af te kunnen schrijven?

De discussie rond de Triniteit is technisch en bepaald niet makkelijk. Maar is wel de moeite waard, omdat het direct met onszelf te maken heeft. En of God boven en buiten ons blijft staan, of dat we deel kunnen worden van Gods omgang met de wereld. Als we deel van het Lichaam van Christus zijn, dan denken we die kant op.

Ds Wouter Slob

Kerkdiensten

Zondag 15 november

Maranathakerk	09.30 uur	ds Wouter Slob
Stevenskerk	10.00 uur	ds Eva Martens
Ev. Lutherse Gem.	10.00 uur	ds Wietske Tinga
Studentenkerk	11.00 uur	pastor Jolinde Lucas

Collecte voor:
1. SchuldHulpMaatje Nijmegen
2. PGN onderhoud gebouwen

Zondag 22 november
Eeuwigheidszondag

Bartholomeüskerk	10.00 uur	ds Wouter Slob
Maranathakerk	09.30 uur	pastor Marije Klijnsma
Ontmoetingskerk	09.30 uur	ds Rainer Wahl
Stevenskerk	10.00 uur	ds Henk Gols / Marian Geurtsen

Collecte voor:
1. Pastoraat bij rouw en verlies
2. PGN

Zondag 29 november
1e advent

Ontmoetingskerk	09.30 uur	ds Wouter Slob
Stevenskerk	10.00 uur	Jan van Hooydonk
Ev. Lutherse Gem.	10.00 uur	ds Manfred Hilsemer
Studentenkerk	11.00 uur	ds Marieke Fernhout
		Festival of Lessons & Carols (pag.10)

Collecte voor:
1. Zambia: gezinnen zonder ouders
2. PGN

Zondag 6 december
2e advent

Maranathakerk	09.30 uur	drs. Hettie Oudelaar
Stevenskerk	10.00 uur	Lauden
Ev. Lutherse Gem.	10.00 uur	ds Richart Huijzer *(HA)*
Studentenkerk	11.00 uur	pastor Nicole Schubert

Collecte voor:
1. Huis van Compassie Nijmegen
2. PGN

Zondag 13 december
3e advent

Ontmoetingskerk	09.30 uur	werkgr. Communicatie
Stevenskerk	10.00 uur	ds Paul Oosterhoff
Studentenkerk	11.00 uur	ds Marieke Fernhout

Collecte voor:
1. Nepal: noodhulp overstromingen
2. PGN onderhoud gebouwen

Kerkdienst online (terug)kijken

U kunt de diensten van de Ontmoetingskerk en Maranathakerk via internet beluisteren of (terug)kijken:

www.pkn-nijmegen.nl/eredienst/kerkdiensten-online

Zondag 20 december
4e advent

Maranathakerk	09.30 uur	ds Wouter Slob
Stevenskerk	10.00 uur	Joost Koopmans OSA
Ev. Lutherse Gem.	10.00 uur	ds Dick Sonneveld
Studentenkerk	11.00 uur	pastor Jolinde Lucas

Collecte voor:
1. Oeganda: onderwijs vluchtelingkinderen
2. PGN

Geef vandaag voor de kerk van morgen

Fladderde de ziel van mijn vader de kamer uit? Het doet er niet toe

Deze keer ruim ik mijn plaats in voor een column van Roos Schlikker, uit Trouw van 10 september jl, met haar toestemming. Wellicht ken je deze tekst al uit Trouw, maar juist in de maand waarin we onze overleden dierbaren herdenken in de kerk, kan het geen kwaad om nog eens te lezen.

Jan Waagmeester

Ik hakkel. Stamel. Strompel me door zinnen heen.
Voor iemand die leeft van taal kwam ik onlangs op de radio tamelijk ongemakkelijk uit mijn woorden over dat ene moment dat dagelijks langszweeft in mijn brein.
De herinnering aan een seconde. Hij lag in mijn armen. Mijn vader. Beste vriend. Levensgenieter. Type 'We nemen er nog één en we gaan nog niet naar huis'. Er kwam een verdovingsprikje. Zijn vrouw aaide zijn hand. Als één man verschenen opeens mijn kinderen bij zijn hoofdeinde.
De jongens over wie ik nog had getwijfeld of ze wel bij de euthanasie moesten zijn van hun superheld, hun ooit zo beresterke opilopi. Zou ze dat traumatiseren? Mijn vader, blauwe ogen blikkend omhoog, zag de mannetjes. Hij glimlachte. "We zijn allemaal bij je", zei ik. Nog één prikje. En toen. Die zucht. Een zucht van overgave. Iedereen keek omhoog, precies op hetzelfde moment. Het voelde alsof een ziel de kamer verliet.

De rest van de dag stuiterde ik, samen met mijn gezin.
We waren verdrietig natuurlijk, maar tegelijkertijd opgetogen.
Het liefst had ik wildvreemden op straat aangeklampt.
"Wat ik nou heb gezien!"
Maar wat heb ik gezien? Ik weet helemaal niet of zielen bestaan, laat staan of ze kamers uitfladderen.

Ik groeide als kleindochter van een predikant op met de Bijbel, maar zat op een antireligieus gymnasium waar geloof werd beschouwd als iets van de dommen, naïevelingen, onhelderen van geest.
Die dogmatiek, overigens even fel als religieus fanatisme, heb ik achter me gelaten. Toch zit mijn ratio zit me al maanden in de weg. Is dood echt dood of nog veel meer? Ik hakkel ervan. Tegelijkertijd voel ik dat die ene seconde wezenlijk was.

Daags na de radio-uitzending krijg ik een brief van een luisteraar. 'Uw verhaal greep mij aan, omdat ik ook zoiets meemaakte met mijn echtgenote.'
De vrouw van deze meneer overleed 1 februari 2007 in een Apeldoorns hotel. Bizar genoeg zat daar vroeger de dancing waar de schrijver, marinier in opleiding, haar leerde kennen. Toen het echtpaar tijdens de onheilsavond in bed lag, hoorde hij plots een snurkend, rochelend geluid. Reanimatie volgde, een ambulance, de ziekenhuisarts die meldde dat een aneurysma haar fataal was geworden. 'En nu komt het', schrijft de man. WhatsApp bestond nog niet, sms wel en hij kreeg een bericht bestaande uit onbegrijpelijke karakters. Hij probeerde de tekens te lezen, maar het lukte niet. 'Ik verklaarde het uiteindelijk voor mijzelf. Haar ziel is aangekomen bij de Hemel.'
Ook deze briefschrijver kan die conclusie niet staven. Wat is een ziel? Misschien niet meer dan een molecuul, voorzien van het DNA? 'In de hemel, zo staat beschreven, ben je volmaakt en gelukkig, maar wat is dat eigenlijk? Hoe blijft de molecuul leven? Veel vragen waarop ik het antwoord niet heb. Vaak steek ik een kaarsje op en zeg, mis je schat, daar waar je volmaakt en gelukkig bent.'

Ik slik iets weg. Ik heb nog steeds geen idee wat ik meemaakte, net als deze meneer. Maar we hebben een ervaring. Misschien verzonnen we die. Wellicht niet. Wat maakt het uit? Want de mens zoekt, hakkelend, stamelend, strompelend door zinnen.
De mens zoekt een verhaal. Misschien een waar verhaal, in elk geval waarachtig. Waarachtig genoeg om een kaarsje aan te steken en te fluisteren: mis je schat, daar waar je volmaakt en gelukkig bent.

Roos Schlikker

dinsdag	10 november	Psalm 63
woensdag	11 november	Matteüs 24:1-14
donderdag	12 november	Matteüs 24:15-28
vrijdag	13 november	Matteüs 24:29-42
zaterdag	14 november	Matteüs 24:43-51
zondag	15 november	Psalm 109:1-20
maandag	16 november	Psalm 109:21-31
dinsdag	17 november	1 Tessalonicenzen 5:1-11
woensdag	18 november	1 Tessalonicenzen 5:12-28
donderdag	19 november	Psalm 23
vrijdag	20 november	Matteüs 25:1-13
zaterdag	21 november	Matteüs 25:14-30
zondag	22 november	Matteüs 25:31-46
maandag	23 november	Psalm 147
dinsdag	24 november	Rechters 10:1-18
woensdag	25 november	Rechters 11:1-11
donderdag	26 november	Rechters 11:12-27
vrijdag	27 november	Rechters 11:28-40
zaterdag	28 november	Rechters 12:1-15
zondag	29 november	Psalm 94:1-13
maandag	30 november	Psalm 94:14-23
dinsdag	1 december	Rechters 13:1-7
woensdag	2 december	Rechters 13:8-25
donderdag	3 december	Rechters 14:1-9
vrijdag	4 december	Rechters 14:10-20
zaterdag	5 december	Rechters 15:1-8
zondag	6 december	Rechters 15:9-20
maandag	7 december	Psalm 80
dinsdag	8 december	Jesaja 8:23b–9:6
woensdag	9 december	Jesaja 9:7–10:4
donderdag	10 december	Jesaja 10:5-19
vrijdag	11 december	Jesaja 10:20-34
zaterdag	12 december	Psalm 123
zondag	13 december	Rechters 16:1-22
maandag	14 december	Rechters 16:23-31
dinsdag	15 december	2 Samuël 5:1-16
woensdag	16 december	2 Samuël 5:17-25
donderdag	17 december	2 Samuël 6:1-11
vrijdag	18 december	2 Samuël 6:12-23
zaterdag	19 december	2 Samuël 7:1-16

Blik op de Kerkenraad (78)

Donderdagavond 15 oktober jl. vond weer een vergadering plaats van de Kleine Kerkenraad (KKR).
In de KKR participeren naast voorzitter, predikant en scriba de zeven thematische werkgroepen, die ieder door één ambtsdrager vertegenwoordigd zijn. In de (grote) Kerkenraad participeren álle ambtsdragers. Er is namelijk een aantal ambtsdragers die wel werken binnen onze kerkgemeenschap, maar geen werkgroepsvertegenwoordiger zijn.

Bezoek classispredikant
In genoemde vergadering was een van de onderwerpen het bezoek van classispredikant mw. Ada Rebel aan onze Kerkenraad op maandag 26 oktober. De onderwerpen daarvoor werden doorgenomen. Zij wil van ons horen wat de ambtsdragers drijft om het werk in onze gemeente te doen wat gedaan moet worden – de plezierige kanten en de zorgpunten. Dat onder meer om te bekijken of in de oplossing van zorgpunten de classis desgewenst een rol kan spelen.

Ingrijpende kerkordewijzigingen
Een punt dat wij met name met haar willen bespreken, zijn de voorgenomen kerkordewijzigingen rondom de positie van predikanten en kerkelijk werkers. Zo stelt de synode, via de classes, aan lokale gemeenten (wij dus) voor om predikant-pastors in het leven te gaan roepen. Hiermee zijn predikanten bedoeld die een hbo-opleiding hebben genoten. Predikant-pastors gaan dus naast universitair opgeleide voorgangers in protestant Nederland werken. Hiermee hoopt de landelijke PKN een deel van het al groter wordend tekort aan predikanten enigszins op te lossen.

Daarnaast hebben de voorgestelde kerkordewijzigingen betrekking op de komst van kerkelijk werkers ‘nieuwe stijl’. Dat houdt in dat nieuw aan te stellen kerkelijk werkers ‘slechts’ op deelterreinen van het gemeentewerk actief mogen zijn. Bijvoorbeeld alleen jeugdwerk of pastoraat. Voor kerkelijk werkers wordt het eveneens mogelijk om door te stromen naar het ambt van predikant-pastor (en daarmee sacramentsbevoegdheden).

Voor zittende kerkelijk werkers ‘oude stijl’ – ook zij die werkzaam zijn op het gehele werk binnen de gemeente – moet nog een overgangsregeling komen. En juist dáárover willen wij het e.e.a. bij mw. Rebel onder de aandacht brengen. Opdat zij dit op haar beurt kan meenemen naar de landelijke synode.
(Als dit artikel wordt gepubliceerd, heeft het overleg met de classispredikant al plaatsgevonden; daarvoor aandacht in de volgende editie van O&W).

Verkiezing diakenen
Een fijn bericht is dat er twee nieuwe diakenen konden worden verkozen: Marien de Jonge en Esther Janse.
Als er vanuit de gemeente geen bemerkingen* komen op deze verkiezing dan is het de bedoeling beide begin januari van het nieuwe jaar in het ambt van diaken te bevestigen. Marien zal dan de voorzittershamer van het College van Diakenen overnemen van de vertrekkende voorzitter Evert Wasch. Van hem zal dan in de dienst afscheid worden genomen.

Goed bericht is dat er nieuwe ambtsdragers zijn gevonden. Minder leuk bericht is, dat eerder dit jaar kerkrentmeester Cornelis de Haan om hem moverende redenen gemeend heeft zijn functie in het College van Kerkrentmeesters te moeten beëindigen. Jammer, omdat hij bij de aanpassing/vernieuwing van de entree en hal van de Maranathakerk – om meer een huis van de wijk te worden – een belangrijke animator was.
Ouderling-kerkrentmeester Evelien Cortjens, de coördinator van de actie Kerkbalans, heeft helaas ook voortijdig haar ambtsperiode moeten afbreken. Drukte met werk en gezin was niet meer te combineren met het werk dat Kerkbalans vergt en het regelmatig bijwonen van vergaderingen.

Gemeenteavond
Tot slot werd de gang van zaken op de gemeenteavond van 4 november besproken. Ook hierover zal in de volgende editie van ons kerkblad kort verslag worden gedaan.
Er zullen twee onderwerpen aan bod komen: aspecten van ‘Veilige Gemeente’ (grensoverschrijdend gedrag) en het conceptbeleidsplan 2026-2036.

** Het is kerkordelijk voorgeschreven dat de kerkgemeenschap in de gelegenheid wordt gesteld om eventuele bemerkingen gemotiveerd bij de scriba te deponeren. Dit gedurende één werkweek aansluitend op de publicatie hierover.*

Gerbrand Hoek

Bijeenkomst voor vrijwilligers

De geplande bijeenkomst voor vrijwilligers, van afgelopen zomer is niet doorgegaan vanwege de extreme hitte.
We gaan nu voor de herkansing op vrijdag 18 december, in de warme sfeer van kerst!

We nodigen je graag uit voor een gezellige ontmoeting met een drankje en buffet in de sfeervolle Maranathakerk.
Je bent welkom op vrijdag 18 december van 16.30 - 19 uur.

We zijn heel blij met jouw inzet voor onze kerkgemeenschap! Je doet dit als vrijwilliger! Wat is de kerk(gemeenschap) zonder vrijwilligers…..?! Je steekt er je tijd en energie in en ervaart hopelijk plezier en voldoening.
Zie deze uitnodiging als een blijk van waardering!

Het is je vast niet ontgaan dat er aandacht is besteed aan de aankleding en inrichting van de ontvangstruimte en de Grote zaal/Huiskamer van de wijk, van de Maranathakerk. Dit is tevens het moment om hierbij stil te staan en ervan te genieten. We hopen deze bijeenkomst veel vrijwilligers te ontvangen en te ontmoeten. Er zijn zoveel mensen die zich inzetten, of ingezet hebben om de kerk een levendige plek te laten zijn, waar je deel van uit kan maken voor o.a. bezinning, verdieping in je geloof, ontmoeting en saamhorigheid.

Voor de organisatie is het handig dat we weten hoeveel mensen aanwezig zijn. We vragen je dus om je z.s.m. aan te melden, uiterlijk vrijdag 27 november 2026.
Dit kan via een mail: liesbeth.smallegange@pkn-nijmegen.nl of schrijf een reactie onder het bericht in de Kerkapp.
We hopen je te ontmoeten!

Namens de Kerkenraad van PGN Nijmegen/Landwijk,
de voorbereidingscommissie

Activiteit

Bijbellunch

Eén keer per maand op dinsdag van 12.00 - 13.30 uur organiseren we een Bijbellunch. Je hoeft je niet op te geven. Neem je eigen brood mee. Voor thee/koffie wordt gezorgd.
Wouter Slob en Marije Klijnsma begeleiden deze lunch.

De data zijn:
- 1 december, 2 februari, 6 april en 8 juni in de Ontmoetingskerk
- 5 januari, 2 maart, 11 mei en 6 juli in de Maranathakerk

Gemeente Onderweg

Op de adem van God

Mensen stellen elkaar wel eens de vraag: in welke eeuw zou jij geboren willen worden als je het kon overdoen? Of: welk dier zou jij willen zijn als je geen mens was?
Ik wist dat altijd zeker: dan zou ik een arend - ook wel adelaar genoemd – willen zijn. Met name de steenarend of de golden eagle had ik dan voor ogen. Ik maakte daar zelfs, tijdens mijn studie dramatherapie, een masker van.
Wat trok en trekt mij dan zo aan in die vogel? Het vliegen boven de wereld en alles overzien; het me moeiteloos verplaatsen met een enkele vleugelslag; het me gedragen voelen door de wind.

Deze zomer heb ik in Spanje veel gieren en andere roofvogels gezien, maar door informatie daarover moest ik mijn oude beeld wel bijstellen. Het vliegen blijkt enorm veel inspanning te vereisen. Maar waarom ziet het er dan zo gemakkelijk uit? Ik heb inmiddels begrepen dat de vogels – net zoals dat bij een zweefvliegtuig speelt – gebruik maken van thermiek. In de kloof waar ik gieren wilde spotten, kon je zien wanneer die thermiek ging werken. Opeens vloog een hele groep gieren omhoog alsof ze omhoog getrokken werden. Zo voorkwamen zij de inspanning die het vliegen en opstijgen hen anders had gekost. En in grote kringen zweefden zij daar moeiteloos rond en rond en rond. Prachtig!

Ik moest denken aan hoe wij als mensen soms krampachtig op zoek naar God zijn en hoe wij hogere idealen en waarden trachten na te streven. Dat kost veel inspanning en dit vol te houden, wat je aan hoogte (of diepgang) bereikt hebt, vergt het uiterste van jouw krachten. Waarom doen wij niet als die vogels? Als wij dicht bij God en levend naar wat zijn zoon ons voorhield willen zijn, dan kunnen wij ook afzien van ons eigen geworstel, maar wachten en uitzien naar de thermiek. En de thermiek is dan de Heilige Geest of – misschien nog beter – de adem van God. Als wij ons richten op die stroom, dan kunnen we ons vol vertrouwen laten meevoeren naar waar de Geest ons brengt. Want God zorgde en zorgt voor thermiek. Laten de vogels ons leren daarop te vertrouwen.

Michèle van der Steenstraten

OPROEP

Indrukwekkend beeld

Communicatie

Zondag 13 december zal de werkgroep Communicatie weer een eredienst verzorgen. In deze dienst willen we aandacht geven aan beelden die ons hebben geraakt.
Hiertoe willen we gemeenteleden oproepen om foto's of ander beeldmateriaal aan te dragen die hen hebben geraakt of dat wellicht nog steeds doen.
Graag ontvangen wij het beeld met een tekst van maximaal 150 woorden waarom dit zo veel indruk heeft gemaakt op communicatie@pkn-nijmegen.nl.
Wij willen deze beelden en verhalen (desgewenst anoniem) graag verwerken in de viering.

Hartelijke groet,
werkgroep Communicatie

TERUGBLIK: 18 oktober

Buddy to buddy dienst

Inspiratie

LAAT VAN JE HOREN

Open podium: 29 november

Inspiratie

Zondagmiddag 29 november is er een Open Podium in de Maranathakerk. Op het podium kun je zingen, instrumentele muziek laten horen, een verhaal vertellen, een gedicht voordragen, een voordracht houden, of ….
Je kunt solo optreden of samen met anderen iets moois voorbereiden. Het Podium is heel laagdrempelig en voor iedereen toegankelijk. Je hoeft niet de sterren van de hemel te spelen, het gaat om het delen van je enthousiasme.

Een paar jaar geleden hebben we bij een eerder Open Podium gemerkt dat er veel muzikaliteit en creativiteit in de gemeente schuilt, wat we vaak niet van elkaar weten.

Na afloop is er nog een hapje en een drankje en gelegenheid om na te praten.

De middag begint om 15.00 uur, inloop vanaf 14.45 uur.

Je kunt je aanmelden bij inspiratie@pkn-nijmegen.nl

Activiteit

Dinsdagmorgenkring

Gewoonlijk op de tweede dinsdagochtend van de maand komt de gelijknamige kring samen in de Maranathakerk. De ochtenden beginnen om 10 uur.

We bespreken onderwerpen die ons interesseren en per keer bekijken we wat we komende samenkomst bespreken. Het programma is dus afhankelijk van hoe de gesprekken lopen.

De gespreksgroep wordt geleid door ds. Wouter Slob.

Data: 8 december, 12 januari, 9 februari, 9 maart, 13 april, 11 mei
(elke 2e dinsdag van de maand)
Tijd: 10.00 - 11.30 uur
Locatie: Maranathakerk

Diaconale collecten

15 november: SchuldHulpMaatje
Als je in de schulden zit, heb je iemand nodig die zonder te oordelen je gewoon helpt om weer financieel orde op zaken te stellen. De getrainde vrijwilligers van SchuldHulpMaatje doen dat. De aanpak van SchuldHulpMaatje richt zich erop om mensen met financiële problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te bereiken. Dat voorkomt dat schulden onnodig oplopen. De aanpak van SchuldHulpMaatje is een aanvulling op de professionele schuldhulpverlening of kan professionele hulpverlening voorkomen. Doel is de hulpvrager helpen naar een gezonde financiële huishouding, zodat iemand het zelf kan. Meer lezen op: schuldhulpmaatje.nl

22 november: Pastoraat bij rouw en verlies (Kerk in Actie)
Pastoraat is in de Protestantse Kerk een essentieel onderdeel van kerk-zijn en draait om meeleven, zorg en aandacht voor elkaar. De Protestantse Kerk ondersteunt pastoraat op allerlei verschillende plekken, zowel binnen als buiten de kerk. Zo is de kerk een plaats van geloof, hoop en liefde, waar ook wijk- en dorpsbewoners steun kunnen vinden.

29 november: Maatjes voor gezinnen zonder ouders in Zambia (Kerk in Actie)
Meer dan 20.000 gezinnen in Zambia zijn ouderloos. Jongeren staan dan alleen in de zorg voor hun broertjes en zusjes. Hun eigen toekomst valt in duigen: ze kunnen niet meer naar school, maar moeten werken en leven vaak in armoede. De Raad van Kerken stimuleert Zambiaanse kerken om naar deze kinderen om te kijken. Kerkleiders en gemeenteleden worden getraind om kwetsbare kinderen en jongeren te ondersteunen, zodat ze voldoende te eten hebben en naar school kunnen gaan.
Meer lezen op: kerkinactie.nl/kinderenzambia

6 december: Huis van Compassie Nijmegen
Het Huis van Compassie organiseert activiteiten waarbij compassie met mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie centraal staat. Bij de activiteiten is iedereen welkom, want ontmoeting kan leiden tot begrip en respect.
De activiteiten lopen uiteen van maaltijden (Voedselhub voor overgebleven voedsel) en dialoogtafels, tot hulp bij energiebesparing. Meer lezen: https://huisvancompassienijmegen.nl

13 december: noodhulp en betere voorbereiding op overstromingen in Nepal
In Nepal zorgt hevige regenval vaak voor overstromingen. Kerk in Actie biedt noodhulp door tenten, voedsel en andere eerste levensbehoeften te verstrekken en helpt bij het herstellen van schade. Daarnaast worden gemeenschappen getraind om beter voorbereid te zijn op rampen. Door waarschuwingssystemen, evacuatieplannen en noodvoorraden vergroten zij hun overlevingskansen. Met het verstevigen van rivieroevers beperken zij toekomstige schade aan huizen en land, zodat ze sterker staan tegen de natuur.
Meer lezen op: kerkinactie.nl/rampenbestrijdingnepal

20 december: The Other Kid
Deze stichting is een non-profit organisatie die zich inzet voor vluchtelingen uit Rwanda en Congo die in Oeganda terecht zijn gekomen. Deze vluchtelingen kunnen weinig hulp verwachten van de Oegandese regering. Stichting The Other Kid probeert voor de kinderen van deze vluchtelingengroep een school te bouwen om hun kansen voor de toekomst te verbeteren, met hulp van donaties. Oprichter Rose Muberalugo is ook ooit gevlucht uit Rwanda naar Nederland en woont in Nijmegen. Er is dit jaar meerdere keren voor dit doel gecollecteerd.

BAKKIE DOEN
Iedereen is elke donderdag tussen 11.00-13.00 uur van harte welkom bij 'Bakkie Doen in de Maranathakerk. Voor een lekker kopje koffie of thee en een gezellig of inspirirend praatje met wijkbewoners.

LUISTERBANKJE
Iedere maandag-, dinsdag- en donderdag bent u welkom op het Luisterbankje in de Ontmoetingskerk voor een praatje, een kaarsje of even een rustmoment van 10.00 – 11.30 uur.

Opbrengst diaconale collecten

datum	collectedoel diaconie	totaal
5 juli	Kenia: werkende jongeren weer naar school	€ 131,35
12 juli	Pioniersplekken (nieuwe vormen van kerk-zijn)	€ 184,95
19 juli	Schuldhulpmaatje	€ 280,30
26 juli	Marikenhuis	€ 318,35
2 aug.	Oeganda: onderwijs voor vluchtelingkinderen	€ 224,70
9 aug.	Stichting Straatmensen	€ 278,40
16 aug.	Stichting Perplex	€ 202,50
23 aug.	Diaconie: PVD	€ 408,15
30 aug.	Pastoraat Nederland (koopvaardij, doven, ..)	€ 213,21
6 sept.	Stichting Gast	€ 240,35
13 sept.	Oekraïne: opvang kinderen met beperking	€ 451,45
20 sept.	Gaza (kerken geven noodhulp)	€ 416,00
27 sept.	Oeganda: onderwijs voor vluchtelingkinderen	€ 448,75

Nieuws vanuit de vierplekken

Contactadressen

Pastores
Neem contact op met een van de pastores als u behoefte heeft aan een pastoraal gesprek of als u praktische hulp nodig heeft.

- Ds. Wouter Slob:
  tel. 06 - 191 778 44
  wouter.slob@pkn-nijmegen.nl
- Marije Klijnsma:
  tel. 06 - 190 474 40
  marije.klijnsma@pkn-nijmegen.nl

Vertrouwenspersonen
- Gerda Sollie:
  solliegerda@gmail.com
- Thomas van Heerde:
  vanheerdethomas@gmail.com

In memoriam

Hans Litaay
Op 11 oktober, vlak vóór zijn 95e verjaardag, is overleden dhr Johannes Jacob Dominggus (Hans) Litaay.
Die verjaardag had hij in wat kleinere kring van het gezin willen vieren, liefst aan de zee. Een huisje in Zeeland was al geboekt, maar dat is helaas niet meer doorgegaan.
Graag ging hij naar zee. Als kind al, zoon van een KNIL-militair die in Indië op verschillende eilanden was gelegerd. Op de voorkant van de rouwkant stond een foto van een Molukken-eiland, met de zee op de achtergrond: zijn wortels en warme herinneringen.
Met de demobilisering van het KNIL kwam het gezin Litaay naar Nederland. Niet de mooiste tijd voor betrokkenen; ook niet de beste kant van Nederland, moeten we erbij zeggen. Toch kon Hans goed aarden in Nederland, zeker met zijn Lotje met wie hij in 1969 trouwde. Het gezin Litaay kreeg drie dochters en één zoon. Groot verdriet was het overlijden van dochter Helen in 2009.

Hans was een rustige, bescheiden man die met grote dankbaarheid op het leven terug kon kijken. Terwijl zijn geliefden om hem heen waakten, is hij rustig weggegleden. Met de tekst die we daags voor het overlijden nog met hem gelezen hebben, hebben we ook afscheid genomen. Het was dezelfde tekst die bij de uitvaart van Helen was gelezen: de Heer is mijn herder.

Ds Wouter Slob

Bij de diensten

Er is dienst in de Maranathakerk op 15 november. De lezingen op het rooster gaan over de Goede Herder en over het Laatste Oordeel: Ezechiël 34: 11-17 en Mattheüs 25: 31-46. De liefde van God laat niet onverschillig. Voorganger is ds Slob.

De laatste zondag van het kerkelijk jaar valt dit jaar op 22 november en dan houden we onze gedachtenisdiensten. In het meervoud, want in alle drie de kerken is er dienst. In de Ontmoetingskerk is ds Rainer Wahl de voorganger (9.30), in de Maranathakerk gaat pastor Marije Klijnsma voor (9.30), en in de Bartholomeuskerk in Beek is ds Slob de voorganger (10.00). In de drie diensten volgen we een vergelijkbare liturgie waarin het herdenken van overledenen van afgelopen jaar centraal staat.

Het toeleven naar kerst begint op 29 november met de 1e adventszondag. We lezen uit de profetie van Jesaja 63:19b-64:8. In deze dienst zal een aantal ambtsdragers herbevestigd worden; verheugend! De dienst is in de Ontmoetingskerk en begint om 9.30.

Op 6 december gaat mw drs Hettie Oudelaar voor in de Maranathakerk. De dienst begint om 9.30.

Op 13 december verzorgt de werkgroep Communicatie de dienst in de Ontmoetingskerk. Niet het Woord staat dit keer centraal, maar het Beeld. Met plaatjes en afbeeldingen vieren we onze dienst en denken we na over de boodschap die we mee krijgen.

Op 20 december is het 4e advent en gaat ds Slob voor in de Maranathakerk om 9.30. De lezing is de aankondiging van Jezus' geboorte aan Maria: Lucas 1: 26-38. Uit het Oude Testament lezen we 2 Samuël 7: 4-16: de belofte dat God het huis van David nabij zal zijn.

Gift

We hebben afgelopen maand bij een uitvaart een gift voor de kerk ontvangen van 200 euro, waarvoor hartelijk dank.

Vakantie ds Slob

Wouter Slob heeft in de week van 6-13 december vakantie. Pastor Marije Klijnsma neemt waar.

Protestantse Vrouwendienst

PVD Dukenburg / Lindenholt / Hatert

Donderdagmiddag 29 oktober zouden wij met elkaar stamppotten gaan eten bij St. Vincentius. Wij kregen kort van tevoren te horen dat dit helaas door ziekte en een ongeluk van een vrijwilliger niet door kon gaan. Er waren te weinig vrijwilligers beschikbaar. In verband met de Klaasmarkt was er ook geen ruimte beschikbaar in de Ontmoetingskerk.
Wij hebben uiteindelijk contact opgenomen met Grand Café Lindenholt en zij hadden plaats en mogelijkheid om op dezelfde datum een stamppottenbuffet voor ons te verzorgen. We waren blij dat zij dit op korte termijn konden regelen.

Onze volgende ouderenmiddag is op donderdag 26 november. Wij gaan dan weer onder leiding van Ella Heusinkveld een kerststukje maken. Zij zal ons begeleiden, zodat alle deelnemers een mooi kerststukje mee naar huis kunnen nemen. Wij vragen u, indien mogelijk, om uw eigen snoeischaartje, kniptang en een aardappelschilmesje (waarop u uw naam heeft geplakt) mee te brengen.

We beginnen om 14.00 uur met koffie of thee en we gaan daarna aan de slag. Voor het groen en een bakje met oase wordt gezorgd en er is hulp aanwezig. We vragen een bijdrage van 5 euro per bloemstukje. Als u wilt deelnemen, kunt u zich aanmelden door uw persoonlijke uitnodiging in te vullen en af te geven aan uw bezoekster.
De middag wordt afgesloten met een kerstverhaal door verhalenvertelster Meriam Deen.

We hebben een gift van € 25,-- mogen ontvangen. Wij willen de gever heel hartelijk bedanken.

Onze kerstviering zal op maandag 21 december plaatsvinden. De uitnodiging hiervoor zal nog bij u bezorgd worden.

Namens de dames van de Vrouwendienst, Wilja Rodenburg

PVD Maranathakerk

Terugblik op 20 oktober

Dit was een puzzel- en spelletjesmiddag met ‘voor elk wat wils’: bekende en geliefde spellen, scrabble, kaarten, skipbo. Ook hadden we een gezamenlijk te spelen puzzelspel: ‘Wat hoort bij wat’, waarvoor ongewone voorwerpen op de tafels lagen. De bedoeling was om het passende woord bij het betreffende voorwerp te vinden. De deken paste bij een geestelijke en de parels waren voor het kostbare varkensvoer.
Na de pauze werd er met animo skipbo, rummicub of een ander bordspel gespeeld. “Wat was het weer gezellig”, kregen we na afloop te horen.

Maar wat jammer, dat veel mensen zich hadden moeten afmelden wegens ziekte. Volgende maand zullen degenen met de zware verkoudheid wel weer hersteld zijn, maar we zouden ‘vers bloed’ toejuichen. Dit is geen vraag om nieuwe medewerkers, maar om gewoon als gast eens te kijken of zo’n bijeenkomst je iets te bieden heeft. Eenmaal met pensioen dient zich toch meer vrije tijd aan.

Elke maand organiseren we een middag met een interessante spreker of een gezellige activiteit. In Over & Weer kondigen we de PVD-bijeenkomsten en het programma aan.

Novemberbijeenkomst

Dinsdag 17 november bent u om 14:30 uur van harte welkom. Shelley Roso zal ons een interessante middag bezorgen. Ze is schrijver van jeugdboeken.
Shelly (56) brengt met bevlogenheid en enthousiasme het belang van lezen en creatief schrijven over en motiveert de groep om te luisteren naar verhalen en hun eigen verhaal te delen.
Met ondersteuning van beelden en fragmenten uit haar boek ‘Gemaakt van rode klei’, neemt Shelley ons mee op de zoektocht naar haar zwarte vader en diens achtergrond.
Wat doet het bij je als je iedere dag in de spiegel kijkt en ziet dat je een andere huidskleur hebt dan je moeder? En waar kan een zoektocht naar je zwarte cultuur je uiteindelijk brengen?

Kerstviering: dinsdag 15 december – 14:30 uur

De datum van de kerstviering geef ik nu alvast door, want het volgende kerkblad valt daarvoor te laat bij u in de bus.
De vaste bezoekers krijgen t.z.t. hun persoonlijke uitnodiging thuis aangereikt met meer informatie over de viering.

Met een vriendelijke groet namens alle medewerksters,

Addie Wanders, tel. (024) 355 84 71
e-mail: abaddiewanders@hotmail.com

Festival of Lessons and Carols

Ondertussen is het een mooie oecumenische traditie om in de Adventstijd bijeen te komen in de Studentenkerk voor een Festival of Lessons and Carols. Dit Festival vieren we samen met het (steengoede!) Nijmeegs Studentenkoor Alphons Diepenbrock op de eerste zondag van Advent; zondag 29 november om 11.00 uur!

Samen met het koor zullen we bekende Engelse Christmas Carols zingen. 'Hark, the herald angels sing', 'Once in royal David's city' en natuurlijk 'Silent Night' zullen niet ontbreken, als voorproefjes van het feest waar we naartoe leven: Kerst, de geboorte van het kleine kind in wie Gods grootheid zich openbaart.

Traditiegetrouw klinken er in dit Festival 9 Bijbellezingen, de Lessons, en ondertussen net zo traditiegetrouw in de Studentenkerk, zullen die in verschillende talen en dialecten gelezen worden.

U bent allen van harte welkom op zondag 29 november in de Studentenkerk (Erasmuslaan 9A)

Zing mee: projectkoor op Kerstmorgen

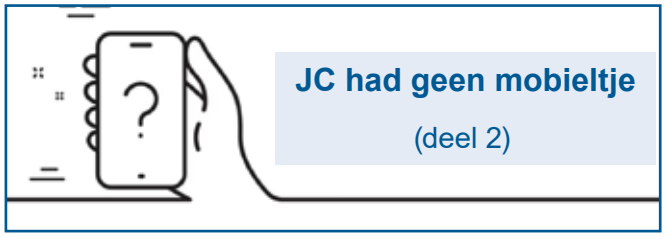
Voor de dienst op 1e Kerstdag in de Maranathakerk willen we een projectkoor vormen.
Ieder die graag zingt en wellicht ook wat koorervaring heeft, nodigen we van harte uit om mee te doen.

Vivien Moffat zal het koor leiden en de drie repetities zullen plaatsvinden op
- zaterdag 28 november van 10 - 12 uur: Ontmoetingskerk
- woensdag 9 december van 19 - 20 uur: Ontmoetingskerk
- zaterdag 19 december van 10 - 12 uur: Maranathakerk

Bladmuziek en oefenbestanden worden vooraf beschikbaar gesteld. De dienst op Kerstmorgen begint om 9.30 uur.

Heb je interesse of vragen? Stuur een e-mail naar: cantorij@ontmoetingskerk.net

Je aanmelding ontvangen we graag uiterlijk 20 november per mail o.v.v. je naam en stemsoort (sopraan, alt, tenor, bas).

JC had geen mobieltje

(deel 2)

Gods wegen zijn ondoorgrondelijk
(Romeinen 11:33)

Hoe onuitputtelijk zijn Gods rijkdom, wijsheid en kennis. Hoe ondoorgrondelijk zijn oordelen en hoe onbegrijpelijk zijn wegen.

We hebben allemaal in ons leven momenten dat het heel stil en leeg is, in ons en om ons heen. We voelen ons verlaten, omdat we niet begrijpen dat ons nu net dat kwaad, die ziekte of die teleurstelling is overkomen.
Op zulke momenten zoek je naar een verklaring. En als je gelooft zoek je die verklaring in een mogelijke boodschap, een bericht van Hem.
En juist dan is het een groot gemis dat dat mobieltje niet de ontvanger heeft die we zouden willen.
Lagen dieper gaan de gedachten dat dat kwaad, die ziekte of dat leed ons niet zomaar is overkomen maar dat het ons (gerechtvaardigd en toebedeeld) deel is. Als we dat denken proberen we in ons gedrag en levenswijze tekenen van die straf te vinden.
We moeten dat niet doen. Alleen al om de simpele reden dat er veel te veel niet verklaarbaar is. Immers soms wordt aan goede mensen onverwacht veel leed berokkend en anderzijds gaan slechteriken gewoon door met hun leven zonder dat er wordt ingegrepen.

Wat dan wel? Misschien heeft u iets aan mijn eigen ervaring. Op de momenten in mijn leven dat het mij zwaar te moede werd en zozeer zelfs dat ik nauwelijks nog een uitweg zag, bad ik tot Hem. En op belangrijke momenten kwam er dan een antwoord. Niet in de vorm van een SMS-je, maar door een gevoel dat me de weg wees en dat me de kant op leidde die nodig was.

Dan blijkt het mobieltje een goede ontvangst te hebben. Voor mij is dit de kracht van het geloof. Niet een ratio waarmee we iets kunnen be- of wegredeneren, maar de sterkte van de Geest die zich over ons ontfermt.

Geloofd zij de Heer!

Evert Wasch

ONTMOETINGSGROEP

Meedoen met een gespreksgroep in de Ontmoetingskerk? Dat kan één keer per maand op woensdagavond, in een groep voor ongeveer de leeftijd van 30-50 jaar.
In deze groep nemen we in het eerste deel van de avond tijd om met elkaar te delen hoe het met je gaat en wat er speelt in je leven en hebben we in het tweede deel een Bijbeltekst of thema waar we mee aan de slag gaan.

Joska van der Meer en Marije Klijnsma begeleiden deze avonden beurtelings. Heb je belangstelling, neem contact op met Marije: marije.klijnsma@pkn-nijmegen.nl

Data: woensdag 9 december, 6 januari, 3 februari, 10 maart, 7 april, 12 mei, 9 juni, 7 juli van 20.00 - 22.00 uur

Bartholomeüskerk helpt Voedselbank

De Bartholomeüskerk in Beek komt wederom in actie voor de Voedselbank gemeente Berg en Dal. In juni was de laatste inzameling voor de Voedselbank in Landwijk. Iedereen die hieraan heeft meegewerkt wil ik heel hartelijk bedanken, ook namens de cliënten van de Voedselbank. Het werkgebied van de Voedselbank Groesbeek e.o. omvat de gemeenten Berg en Dal, Heumen en Mook en Middelaar. Uitgiftepunten zijn er in Groesbeek, Malden, Millingen aan de Rijn en Ooij. Medewerkers van Millingen hebben aangegeven dat onze bijdrage voortaan via Groesbeek een goede bestemming krijgt.

Nu we advent mogen verwelkomen, willen we graag weer een nieuwe voedselinzameling houden. De Voedselbank is een steun in de rug voor mensen die het financieel moeilijk hebben. Fijn als u weer mee doet!

Op **zondagochtend 22 november** is er een dienst in de Bartholomeuskerk. U kunt dan levensmiddelen inleveren in de kerk in Beek.
Op **zaterdag 21 november** tussen 11 en 17 uur (en na de dienst op zondag) kunt u de levensmiddelen ook naar de Oude Gracht 4 in Beek brengen.

Deze levensmiddelen ontvangen we graag:
- Groente en fruit in blik/pot
- Soep in pak/ blik/ zak (ook vega)
- Rijst/ macaroni/ pasta/ aardappelpuree
- Maaltijdsauzen en mixen
- Olijfolie
- Broodbeleg (jam, pindakaas, hagelslag ed.)
- Koffie/ thee
- Houdbare zuivelproducten (melk ed.)
- Kaas (uitsluitend vacuüm verpakt)
- Vis/ vlees in blik of pot

Alles minstens 12 weken houdbaar!!!

Ook heel welkom:
- Wasmiddel
- Tandenborstel/tandpasta

Wij rekenen op u en alvast bedankt!

Liesbeth van den Hof

Lezingen PKN Heumen ‘Winterwerk’

Vanuit PKN Heumen is een serie mooie lezingen geregeld voor het winterseizoen. U bent er van harte welkom!

- dinsdag 12 januari geeft Ike de Jong uitleg over de vaardigheid van ‘Empathisch luisteren’.
- dinsdag 16 februari spreekt Roel Knijff over de omgang van de kerken met radicaalrechts gedachtegoed.
- dinsdag 3 maart spreken Wim Smeets en Cato Andersen Röed over ‘Religie en zingeving in de zorg’.

De lezingen starten om 20.00 uur en worden gehouden in de vergaderzaal van Woonvorm De Horst (De Horst 1, Malden). Toegang is gratis, na afloop vrijwillige bijdrage. Meer informatie: www.pknheumen.nl

13 november: Taizéviering over Troost

Troost zit vaak in de kleine vriendelijke gebaren van de mensen om je heen. Het is de mens die er voor je is.
De mens die iets voor of met je doet. Iets kleins.
Iets ogenschijnlijk onschuldigs. Iets dat misschien geen moeite kost. Een glimlach, een hand, een woord,
een schouderklop... Leo Bormans schreef over Troost:

Troost Is
minzaam strelen
over andermans
fluisterende hart

We zingen tijdens de viering liederen uit Taizé, we lezen gedichten en er is stilte. Een Taizéviering is voor iedereen. Ben je eenmaal geweest, dan kom je vast terug. Samen zingen en stil zijn is namelijk rustgevend en inspirerend.

De viering start vrijdag 13 november om 19.30 uur in de Kleine Bartholomeüskerk en duurt ongeveer één uur.

Op Facebook kun je de pagina van Taizévieringen Kleine Bartholomeuskerk Beek-Ubbergen volgen of meld je aan voor de nieuwsbrief via m.norden@kpnplanet.nl.

Fijn om je 13 november (weer) te ontmoeten.

Martine Norden

Jeugdherinnering: orgelpijpen tellen

In een eerder nummer schreef ik over herinneringen uit mijn jeugd aan de Gereformeerde Kerk van Nijmegen. Geboren in Nijmegen-Oost, in de Van Beethovenstraat, was het ongeveer twintig minuten lopen naar de kerk aan de Bijleveldsingel. Elke zondag gingen we daarheen: ‘s morgens om tien uur voor de ochtenddienst en ‘s middags om vier uur voor de middagdienst.

Als kinderen van zeer trouwe kerkgangers, en door de taak van mijn vader als ouderling, moesten wij altijd zorgen dat we op tijd in de kerk aanwezig waren. Dat was voor ons als kinderen echter niet altijd gemakkelijk, vooral niet voor de middagdienst. Een wandeling naar de Kwakkenberg en verder was vaak de reden dat je niet op tijd weer in de kerk was en dan zwaaide er wat.

Moeder en vader waren haast niet te overtuigen dat wij er niets aan konden doen en het duurde lang voordat de gemoederen weer bedaard waren. Twee uur in de ochtend en daarna opnieuw een dienst in de middag vonden wij als kinderen wel wat lang en doodden de tijd dan door alle orgelpijpen te tellen.

In de jaren vlak na de Tweede Wereldoorlog werden de kerkdiensten op verschillende locaties in de stad gehouden. Zo werd de gymzaal van de School met den Bijbel aan de Van Nispenstraat tijdelijk ingericht als kerkzaal. Ook het zogenoemde Centraal Gebouw aan de Bijleveldsingel werd gebruikt voor de erediensten. Uiteindelijk kon de eigen kerk aan de Bijleveldsingel, na herstel van de oorlogsschade, weer in gebruik worden genomen.

De School met de Bijbel speelde een belangrijke rol bij de Gereformeerde broeders en zusters. In die tijd ontstond er onrust toen professor Schilder artikel 31 van de Kerkorde ter discussie stelde. De hoofdonderwijzer van de school schaarde zich achter de opvattingen van Schilder. Hierdoor kwam de vraag naar voren of zijn zienswijze nog wel verenigbaar was met die van de Gereformeerde Kerk en of hij daarom als hoofdonderwijzer op de Gereformeerde school kon aanblijven.

Na uitvoerig overleg binnen de besturen kwam men tot de conclusie dat zijn opvattingen geen reden vormden voor ontslag. De kwestie werd daarmee afgesloten en hij bleef als hoofdonderwijzer aan de school verbonden.

Jaap Mooi

Eekhoorn & Konijn

Wat is er veel veranderd!

Uil kucht een paar keer. Konijn laat Zusje los en roept: “O, wat fijn, Uil dat je me hierheen gebracht hebt. Maar je wilt nu zeker terug, want je bent al zo lang weg van het bos?”

“Dat is waar en ook al zijn hier kleine struiken en een paar bomen, ik ben nu gemakkelijker te zien en dan komt er misschien een mens of een hond op mij af. Blijf je hier slapen, Konijn?” vraagt Uil.

“Ik heb heel veel plek in mijn hol, hoor, waarom blijf je niet voor altijd? Zo gezellig!” roept Zusje.

“Wat zeg je me nou? Sjonge, ik heb helemaal niet bedacht hoe lang ik zou blijven. Ik wist maar één ding, dat ik mijn Zusje weer wilde zien.” zegt Konijn.

“Uil en Zwaluw heel erg bedankt voor jullie hulp. En Uil, doe je de groeten aan Eekhoorn?” Ze wuiven nog lang naar de vogels tot ze ze niet meer zien.

Konijn vertelt over de tocht hierheen, eerst op de rug van Uil en toen lopend. En dat het wel fijn was dat de rand van het weiland struiken en een paar bomen had.

Want Zusje zou zich naar geschrokken zijn als Uil ineens op het open veld was neergestreken en hij, Konijn, had nu zelf wat verstopplekken onderweg.

“En hoe gaat het met al onze broertjes en zusjes?” vraagt Konijn, want hij en Zusje waren de oudsten van een groot gezin.

“Weet je wat”, zegt Zusje. “laten we eerst lekker een stel jonge worteltjes gaan eten en dan praten we verder.”

Michèle en Hetty

Het geheugen van de literatuur als belasting bij het lezen

Iedere lezer van romans, novellen of dichtbundels komt een keer voor een gesloten deur te staan. Dat gebeurt, wanneer het betreffende boek een citaat van een andere schrijver of denker aanhaalt. De schrijver van het nieuwe boek overtreft de lezer met oude kennis die ooit actueel was en nu voor hergebruik moest worden afgestoft. Hoe sluit je als lezer daarbij aan? De kloof tussen jou als lezer van het nieuwe boek en de kennis die dit nieuwe boek veronderstelt kun je overbruggen door middel van een citaat-woordenboek of een boek in de traditie van Georg Büchmann's "Gevleugelde woorden. De citatenschat van het Duitse volk" uit 1864.

Er bestaan prachtige naslagwerken met de meest bekende gevleugelde woorden uit het werk van onder anderen Spinoza, James Joyce en Louis Paul Boon. Wat de Bijbel betreft, hebben we overzichten van de belangrijkste in de Bijbel voorkomende personen (zoals Maria), ook van de kunstwerken, bijvoorbeeld schilderijen waarop David en Bathseba door de eeuwen heen zijn afgebeeld: "Bathseba met de brief van Koning David". Het belangrijkste naslagwerk blijft uiteraard de concordantie, de alfabetische woordindex op de Bijbel, met de woorden uit de Bijbel en hun vindplaats.

Verliest een lezer niet het leesplezier, wanneer die lezer tijdrovende moeite moet doen om een citaat thuis te kunnen brengen? Waarom heeft die vervelende schrijver geen verklaring bij dat citaat afgedrukt? Maar, zouden we zin hebben in het uitpluizen van teksten bij de tekst die we aan het lezen zijn? Wordt met verklaringen en voetnoten niet het tempo van het lezen aangetast? Overigens, die schrijver wist niet beter. Hij/zij leefde binnen een bepaalde context.

Toch ligt hier een echt probleem. Niet kunnen begrijpen is pijnlijk, omdat je aan je beperkte kennis wordt herinnerd. Onbegrip is daarentegen ook te verklaren als een logisch gevolg vanuit het voortschrijden van de tijd.

We ontkomen niet aan het besef, dat niet alles van vroeger eeuwig actueel blijft. Engelse romans uit de zeventiende en achttiende eeuw bijvoorbeeld staan bol van de aanhalingen uit de toneelstukken van Shakespeare. Dat kunnen treffende uitspraken uit "Macbeth" of "Hamlet" zijn die inmiddels tot spreekwoorden zijn geworden. Ze kunnen aan het nieuwe boek als motto voorafgaan of in de tekst opduiken als uitspraak van een romanpersonage. Wat doet een lezer hiermee die het Engels niet als moedertaal beheerst? Een deel van de romantekst blijft helaas gesloten, wanneer de lezer de aangereikte sleutel niet weet te hanteren. Het werk van de ooit wereldberoemde romanschrijver Simon Vestdijk (1898 – 1971) is hiervan het slachtoffer geworden.

Het enige zinnige antwoord op deze algemeen-menselijke beperktheid is: lezen en herlezen, ook wanneer sommige passages of beelden aanvankelijk duister blijven.
Al wandelend kom je steeds dichter bij de top van de berg. Dan groeit het leesplezier. Dan doorzie je als lezer zelfs de kunstgreep van het verborgen citaat.
Dan kan de filosoof Friedrich Nietzsche (1844 – 1900) je niet meer misleiden door een uitspraak van Christus aan te halen zonder de bron te vermelden.

Hans Ester

VOLKOMENE
NEDERLANDTSCHE
CONCORDANTIE
OFTE
WOORDT-REGISTER
DES NIEUWEN TESTAMENTS.
begrijpende
I. Alle de Nederl. woorden, groot ende kleyn, die in de Nieuwe Oversettinge des N. Test. vervult gevonden worden, gestelt na de ordre des Alphabets.
II. Alle de Griecksche Grondwoorden, daervuyt elck Nederlandsch woordt ofte manieren van spreken overgeset is.
III. De verscheydene Betekenissen ende andere bequame Onderscheydingen der Nederlantsche woorden.
IV. Een compleet Griecksch Register van alle de Griecksche woorden des N. Test. met bygevoegde Nederl. woorden, daermede dselve in de Nederl. Oversettinge vertaelt zijn.
Gaet voor-aen een ample Voor-reden, behelsende de Oyssalte ende 't Gebruyck deser wercken, als mede d'Afreyden der-over van Academien, Synoden, ende Outheden.
Aengevangen door wylen den Eerwaerdigen
Dr. JOHANNEM MARTINUM, Dantziganum,
Ende ten volcomen door dysselven Schoon-soon
ABRAHAMUM TROMMIUM, Groningauum,
Beyde Leeraers des H. Evangeliums in de Gemeynte Jesu Christi tot
GRONINGEN.
PLENISSIME CONCORDANTIUM, & ORTHODOXE SANCTORUM AMSTELODAMENSIUM NOVI FOEDERIS
Gedruckt tot GRONINGEN,
Door JOHANNES PUERINGIUS Boeck-drucker, ende zijn te bekomen
By JOHANNES van SOMEREN Boeck-verkooper tot Amsterdam, 1671.
met Privilegie voor wyftien jaren.

Hebreeuwse miniaturen שלום

Schoon(o)pa
Hoe heette de schoonvader van Mozes? Het is een oude vraag waar ik tijdens Hebreeuwse les opnieuw tegenaan liep. In Exodus 2:21 trouwt Mozes met Sippora. Haar vader heet Reüel, dus dat lijkt simpel. Maar meteen in Exodus 3:1 en ook verderop, vooral hoofdstuk 18, blijkt Mozes' schoonpapa niet Reüel te heten maar Jetro. Vreemd.

De moderne Bijbelwetenschap ligt er niet wakker van en zegt: de sowieso altijd wat ongrijpbare Bijbelse eindredacteur heeft verschillende verhalen over Mozes aan elkaar geknoopt en daarbij niet alle plooien gladgestreken. Maar voor de makers van de Statenvertaling was die visie geen optie -- zag ik toen ik mijn pas geërfde Statenbijbel uit 1729 erop nasloeg. Het verhaal moest en zou kloppen.

Hun oplossing bestond uit het oprekken van de betekenis van onder meer het woord *aav*. Normaal gesproken vertaal je dat met 'vader' of in algemene zin met 'voorouder'.
Maar volgens de Statenvertalers betekent het hier, heel specifiek, 'grootvader'.
Reüel was Sippora's opa; zijn zoon Jetro, haar vader en Mozes' schoonvader, speelde bij het huwelijk geen rol.
Het is een vernuftige vondst, maar hij heeft de tand des tijds niet doorstaan.

Arian Verheij
www.arianverheij.nl/hebreeuwse-miniaturen

IMPRESSIE

Verstilling in Kleine Bartholomeüskerk

Zondagochtend 18 oktober vond in de Kleine Bartholomeüskerk weer een maandelijkse viering plaats. Ik was er ambtsdrager van dienst. Zoals altijd zorg ik ervoor ruim van tevoren aanwezig te zijn, vooral om zo nodig nog een handje te helpen bij het klaarmaken van de kerkruimte voor de dienst. Proponent (beroepbaar maar nog niet bevestigd predikant) mw. Leslie Schneider uit Groesbeek was als voorganger ingeroosterd, maar was er nog niet op dat tijdstip.
Bij het binnenkomen door het middeleeuwse torenportaal sprak gelijk een van de kosters, Nellie van Grinsven, mij aan. Zij had een 'probleempje' en hoe dat was op te lossen: de spotlights in het koor deden het niet meer en er zou dan misschien te weinig licht op de liturgische tafel schijnen. Net daarvóór waren alle wandkandelabers, die van nieuwe kaarsen waren voorzien, door de kosters ontstoken, wat een zacht en sereen licht verspreidde. Zo ook in het koor. Ik overtuigde Nellie ervan om het alsjeblieft zo te laten en niet meer te denken aan kapotte spots.

Inmiddels had organiste en fluitiste Marleen Moggré het lumineuze idee tot uitvoering gebracht om de leeslamp, bedoeld voor licht bij het monumentale kabinetorgeltje, een kwart slag te draaien richting tafellessenaar. "Helemaal niets meer aan doen", zei ik, "dít is nu een sfeer die met de bezoekers straks ongetwijfeld iets zal gaan doen."
Alle voorbereiders van de dienst waren overtuigd.
Toen voorganger Leslie binnenkwam, was ze even stil, misschien wel sprakeloos… "Ik ken het kerkje alleen van de buitenkant, maar nu ik binnenkom overvalt mij de sfeer."

Om tien uur begonnen we met de dienst. Helaas waren er heel weinig mensen. Natuurlijk om allerlei legitieme redenen (het was o.a. herfstvakantie en mooi weer…). Voor onze jonge voorganger misschien teleurstellend, opperde ik. Maar daar wilde ze niets van weten. "Waar twee of drie mensen bijeen zijn, is…..", was haar weerwoord. "Ik doe het met evenveel enthousiasme, ongeacht het aantal mensen." En ze dééd dat ook, ze ging voor met een mooie overdenking, gelardeerd met fraaie liederen. Zoals gewoonlijk, begeleidde Marleen het gezang met zachte orgelklanken en ragfijn fluitspel.

Hoe weinig mensen er ook waren, het klopte allemaal.
Er waren ook stille, verstilde momenten.
De algehele ambiance leek je 'op te tillen'. Waarheen?
Een soort van omhoog…
Een van de bezoekers vertrouwde me toe dat zij zelden zo'n mooie viering had bijgewoond, hoe klein het aantal bezoeker dan ook was. Het was die algehele sfeer. 'Afgemaakt' met de overheerlijke citroencake van hulpkoster Dicky Eijkenboom, tijdens het koffiemoment.
Er schoten mij nog slechts een paar woorden te binnen: mensen kom ook eens naar die Kleine Bartholomeüs!

Gerbrand Hoek

Kledingruil via Buurtboutique

Vrijdag 4 december opent de Buurtboutique opnieuw haar deuren voor een kledingruil. Van 18.00 tot 20.00 uur zijn bezoekers welkom in de Maranathakerk om kleding een tweede leven te geven en nieuwe vondsten te doen.
De Buurtboutique was tot afgelopen zomer gevestigd in wijkcentrum 't Hert, maar heeft eind oktober de eerste avond georganiseerd op de nieuwe locatie.

.
De Buurtboutique biedt buurtbewoners de mogelijkheid om gratis kleding te ruilen en zo hun garderobe aan te vullen met mooie tweedehands vondsten. Schone en draagbare kleding krijgt hierdoor een tweede leven. Bezoekers kunnen kleding meenemen voor anderen, maar dat is niet verplicht voor deelname.

Meer dan alleen kleding
Het evenement draait om meer dan alleen kleding.
Tijdens eerdere edities bleek de Buurtboutique ook een ontmoetingsplek waar buurtbewoners elkaar leren kennen, ervaringen uitwisselen en elkaar helpen bij het uitzoeken van kleding. Daarmee draagt het initiatief bij aan meer verbinding in de wijk.

De Maranathakerk wil de functie als 'Huiskamer van de wijk' verder uitbreiden en de organisatoren van de Buurtboutique hopen met de nieuwe locatie nog meer (buurt)bewoners te bereiken. De avond staat in het teken van duurzaam omgaan met kleding en laat zien dat een vernieuwde garderobe niet duur hoeft te zijn.

Blijf op de hoogte van de Buurtboutique via Instagram:
instagram.com/buurtboutique

Protestantse Gemeente Nijmegen / Landwijk

Kerkenraad
Scriba: G. Hoek, tel. (024) 356 51 77 of 06 - 163 003 28
e-mail: scriba.kr@pkn-nijmegen.nl

Kerkelijk bureau
Maranathakerk (zaal 4)
Steenbokstraat 86, 6531 TH Nijmegen
Tel. 06 - 298 114 14 (dinsdag 10 - 12 uur)
e-mail: kerkelijkbureau@pkn-nijmegen.nl

College van Kerkrentmeesters
Aanwezig in het Kerkelijk bureau op dinsdag 10-12 uur: tel. 06 - 298 114 14
Correspondentie: cvk@pkn-nijmegen.nl
Penningmeester: Yvonne Sans
Bank: NL74 INGB 0008 2451 43 t.n.v. Prot.Gem. te Nijmegen, in NIJMEGEN
penningmeester@pkn-nijmegen.nl

Collectebonnen: boek 50 euro of een meervoud over naar rekeningnummer NL74 INGB 0008 2451 43 t.n.v. Prot.Gem. te Nijmegen, in NIJMEGEN o.v.v. 'Collectebonnen'

Diaconaal bureau
Maranathakerk (zaal 4)
Steenbokstraat 86, 6531 TH Nijmegen
Geopend ma, di, do: 09.00 - 13.00 uur
tel. 06 - 426 945 14 of e-mail:
diaconie@pkn-nijmegen.nl
Ook voor diaconale hulpvragen!
Rekeningnr: NL52 INGB 0000 9026 39 t.n.v. Protestantse diaconie Nijmegen

Kopij voor Zondagsnieuws
zondagsnieuws@pkn-nijmegen.nl
aanleveren op donderdag vóór 12 uur

Algemene adressen

Maranathakerk
Steenbokstraat 86, 6531 TH Nijmegen
www.pkn-nijmegen.nl

Koster: Willem van Tilburg,
tel: (024) 355 45 20, e-mail:
koster.maranathakerk@pkn-nijmegen.nl

Bereikbaarheid pastoraat
Hendrik Jan Bosman,
tel: (024) 354 1133 / 06 - 413 613 27
hendrikjan.bosman@ pkn-nijmegen.nl

Ontmoetingskerk
Meijhorst 70-33, 6537 EP, tel. 344 39 56
www.ontmoetingskerk.net
secretariaatpgn@ontmoetingskerk.net

Bespreking kerkruimtes
via de site: www.ontmoetingskerk.net/contact/zaalbeheer

Bereikbaarheid pastoraat
Zie pag. 'Nieuws vanuit de vierplekken'

Auto-ophaaldienst: Renske Schoenmaker, autodienst@pkn-nijmegen.nl
of tel. 06 - 454 049 76

Kleine Bartholomeüskerk
Nieuwe Holleweg 2, 6573 DX Beek-Ubbergen

Bereikbaarheid pastoraat
Jeanette van der Zande, e-mail:
jeanette.vanderzande@pkn-nijmegen.nl
tel. 06-253 073 69

Oecumenische Studentenkerk
kerkgebouw: Erasmuslaan 9a
ds Marieke Fernhout, tel. 024 - 361 9188 (algemeen) / mobiel: 06 - 234 366 53
e-mail: marieke.fernhout@ru.nl
website: www.ru.nl/studentenkerk

Luthers Zuid Nederland
kerkgebouw: Prins Hendrikstraat 79
Coördinatie: prof. dr. em. M. Matthias
e-mail: markusmatthias@outlook.com
website: www.lutherszuidnederland.nl

Pompestichting
ds. Bauk Zondag, tel. (024) 35 27 600 / mobiel: 06 - 229 875 97
e-mail: b.zondag@pompestichting.nl

Radboudumc
ds. Anneke de Vries,
mw. Jocelyn van Nieuwenhuijzen,
e-mail: anneke.devries@radboudumc.nl
tel. (024) 361 33 20

Canisius Wilhelminaziekenhuis
ds. Andrea Visser, tel. (024) 365 86 69
e-mail: andrea.visser@cwz.nl

Stichting Kalorama
tel. (024) 684 77 77

Stadskerk Nijmegen
Ron Visser
e-mail: info@stadskerknijmegen.nl

Werkgroepen

- Beheer: beheer@pkn-nijmegen.nl
- Communicatie: communicatie@pkn-nijmegen.nl
- Diaconie: diaconie@pkn-nijmegen.nl
- Inspiratie: inspiratie@pkn-nijmegen.nl
- Jeugd & Jongeren: jeugd@pkn-nijmegen.nl
- Liturgie & Eredienst: eredienst@pkn-nijmegen.nl
- Pastoraat: pastoraat@pkn-nijmegen.nl

Colofon

Over & Weer is het kerkblad van de Protestantse Gemeente Nijmegen/Landwijk

Wilt u kopij aanleveren?
Kopij voor het volgende nummer uiterlijk zondag 29 november aanleveren via:
overenweer@pkn-nijmegen.nl
Dit nummer verschijnt 15-18 december.

U kunt Over & Weer ook digitaal lezen:
www.pkn-nijmegen.nl/communicatie/over-en-weer

Adreswijzigingen en opzeggingen:
tel. 06 - 29811414, dinsdag 10-12 uur
mail: kerkelijkbureau@pkn-nijmegen.nl

Geen Over & Weer ontvangen?
Neem dan contact op met de redactie via mail of tel. 06 - 426 945 14.

Medewerkers:
Sabine Schols (vormgeving / redactie),
Jan Waagmeester (redactie),
Cor Sikkens (fotografie)

Over & Weer rekeningnummer:
NL04 INGB 0000 1264 36
ten name van Prot. Gem. te Nijmegen
Druk en verzending: Editoo (Arnhem)

Data kopijsluiting 2026

- nr 9 - zondag 29 november (verschijnt 15-18 december)

Dienst met veel kinderen

Terugblik op viering met thema 'Jona'
op zondag 4 oktober
in de Maranathakerk en de tuin

RONDGAAND

Meerdere vergaderingen

De classis-predikant gaat rond.
Ds mw Rebel doet ook onze kerkenraad aan, en het zal leuk zijn met haar te spreken. Lang niet iedereen zal van haar bestaan of functie weten.

Enige uitleg: de reformatie wees in de 16e eeuw de hiërarchische opbouw van de kerk af, en organiseerde zichzelf 'plat'. Het protestantse kerkelijk leven speelt zich in de eerste plaats in de plaatselijke gemeente af. Maar er zijn toch kwesties die in groter verband geplaatst moeten worden: de kerkorde, de rechtspositie van functionarissen, tucht, etc. Iedere zweem van hiërarchie wordt vermeden, en we spreken daarom niet van 'hogere' maar van 'meerdere vergaderingen'.

In de huidige situatie gaat het om de classis en de synode. De synode gaat over landelijke kwesties, terwijl de classes (meervoud van classis) regionaal zijn. Het bestuur wordt gevormd door ambtsdragers uit verschillende gemeenten, maar er is ook een speciale predikant vrijgesteld: de classispredikant. De taak is contact te onderhouden met de gemeentes, en ook met de voorgangers; zeker als daar pastorale redenen voor zouden zijn.

De classis is ook een soort doorgeefluik van gemeente naar synode. Dat is nodig als er kerkordewijzigingen worden doorgevoerd, waar iedereen een stem in moet kunnen hebben. Steeds worden plaatselijke gemeenten daarom gehoord: 'geconsidereerd' zoals dat wat deftig heet. Op dit moment is dat bijvoorbeeld aan de orde rond de regels voor het predikantsambt. Nu nog voorbehouden aan academische theologen, wordt het onder voorwaarden opengesteld voor HBO-theologen en kerkelijk werkers. Een vergaande verandering in de opbouw van de betaalde krachten, die ook onze gemeente direct aangaat.
De classis en de synode kan ver weg, en zelfs wat saai klinken. Maar ze zijn wel degelijk van belang. Want als doorgeefluik, is de classis óók verantwoordelijk voor het doorgeven van zorgen naar de synode. En speelt daarmee wel degelijk een rol in wat er besproken wordt. Het gaat dus ook om een cruciale schakel in de kerkelijke macht. Een kwestie als 'Gaza,' en het uitblijven van duidelijke kerkelijke taal, hebben alles te maken met hoe de meerdere vergaderingen zijn samengesteld. En te vrezen is dat die afvaardiging niet erg is uitgebalanceerd, en dat daarom behoudende posities veel gewicht in de schaal leggen. Er worden geregeld kandidaten gevraagd voor deze posities… Spreek mij gerust eens aan als u belangstelling heeft.

Ds Wouter Slob